

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. шля. 143.372.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Нач. Редактор повинен
від 10—11 год. передпол.
Реклама не зветатється.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в кляві 4-20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол. Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зл., Німеччині 750
зл., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. к. Рес-
публіці 150 лев. Болгарії 750
зл. Австрії 750 зл. Заїма
адреса 1 дол.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**
ЦІНА
Одного примірника
17 сот.

Видав. ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“

Начальний редактор д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ

НА БАЛІ

найелегантніші та найкращі сукні
викинує лише першорядна робітня
— жіночих костюмів і суконь —

МАРІ ПАВЛЮК, Собієського 12.

ВІННІ ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТ. Т-ВА „УКРАЇНА“

САЛЯ НАРОДНОГО ДОМУ — ПОЧАТОК О ГОД. 9:30 ВЕЧЕР. 1-1

Церква й політика.

Прогнання царгородського патріярха.

Зулоб найбільшою помилкою вважати, що справа насильного усунення з Константинополя православної патріярха може цікавити лише вірних православної церкви, — іншими словами, що це справа чисто церковного характеру. Напаки: всі моменти, що склалися на видалення царгородського патріярха, і буря, яка знялася доколя цієї події, вказує як нічого краще, наскільки все ще церковні справи є тісно й нерозривно зв'язані зі справами практичної політики. З одного боку упадок старих державних організацій і повстання нових а з тим і пересування сфери політ. впливів на церковні справи, з другого ж боку хаос, який наслідком воєнної революційних перемін повстав у внутрішніх церков, виключив усяку можливість знайти межу поміж справами церкви й політики.

Світова війна й революція на Сході Європи змінили до ґрунту фізіономію православної церкви. Додля поняття про православ'я вказалося мимохіть з поняттям московського царизму. Так воно й на ділі було: московський „Святий Синод“ був лише сліпим знаряддям в руках петербурського правительства, зверхництво царгородського патріярха не розгорталося над російською православною церквою, а суспільнішче було дуже ефемерною, а фактичним головою православної церкви був „всеросійський цар-імператор“. Таке порабощення православної церкви визначувало як справу й політичні цілі.

Розпад православної церкви на черепи кол. Росії, відколення Української самостійної національної Автокефальної Церкви й створення Болшевицями штучної „жової“ правосл. церкви при одночасному переселенню всякої релігії, з другого боку церковна політика Польщі, яка не рахувалася із найпримитивнішими духовними правами православної населення втягла під свій ласкавий протекторат вищу ерархію „автокефальної“ правосл. церкви в Польщі, — створили доколя царгородського голови вселенської правосл. церкви такий хаос, в якому важко виокремити і не здиомо активному церковно-політичному діячів. Фактом є лише, що в останньому часі царгородський єкуменічний патріярх Григорій VII, а по його смерті (в грудні мин. року) патр. Констатин, нав'язав зносини в опортуністичним моск. патріярхом Тихоном і з таким же опортуністичним головою правосл. церкви в Польщі митроп. Діонісєм і ставився боязливо про люд-

ське око підтримувати свій зверхницький престиж в різних автономних, більш або менше незалежних, національних православ. церквах. Правда, називання владимир з Москвою на шкідливі виступавши з Росії й України чорносотенному вищому правосл. клерові, викликало проти царгородського патріярха сильне невдоволення у балканських правосл. країнах, а проте сякий-такій принак начальної зверхності царгородський патріярх все ще втримав. Але втративши фактичний чин на сучасній справі, царгородський патріярх став тим більше податливим на — чисто політичні екстемпенти, однакщо як їхній суб'єкт що й об'єкт.

Перш за все, згідно з загальним поглядом, царгородський патріярх, якого осідком була константинопільська ділянина Фанар, рахуючи 200.000 мешканців грецької національності, стояв у найтіснішій зв'язках з грецьким урядом. З другого боку західні великодержави стараніюся саме в останніх роках після розпаду православної церкви й після турецько-грецької війни, використати безсилля царгородського патріярха для поглиблення своїх впливів задля власних політичних інтересів. Нпр. англійський уряд уживав всіх зусиль, щоб столицю вселенського православного патріярхату перенести до Єрусалима.

Туреччина теж рішила використати момент: усуваючи з Константинополя царгородського патріярха, вона робить перший рішучий крок на шляху повної ліквідації грецького елементу в колишній отоманській столиці.

Погіршення турецько-радянських відносин було одним із товчків, які спонукали Туреччину до цього кроку.

Видно, що Туреччина задалегідь здавала собі ясно справу зі своєю поведінкою, бо тепер не зворушується ані грецькими демонстраціями, ані погрозами війни, ані інтервенцією великих держав. Що більше: Туреччина відкидає навіть проєкт передати цю справу на осуд гаґського трибуналу і не хоче слухати про інтервенцію Ліги Націй; це, мовляв, „внутрішня“ справа держави, до якої нікому немає діла.

Як покінчиться ця „внутрішня“ справа, яка викликала замішання у міжнародній політиці, — поки що невідомо. По всій імовірності до війни не прийде, бо Греція нагдо обезсилені останнім розгромом. Крик про необхідність викинення Турків із Європи, який залунав по всьому Балкані, так і залишиться криком.

Покищо виселений патріярх резидує в Атенях.

Для нас, Українців, особливо цікаво, як до всієї цієї справи поставиться незалежна Українська Автокефальна Православна Церква. Царгородський патріярх з самого початку ставився негативно, або краще: виминав ясне засудження свого становища до Української Автоке-

фальної Церкви, яка теж цілком обійшлася без його протекторату. Тому тяжко сподіватися якогось відрху політичного характеру з боку цієї Церкви. Алеж спільність обряду й віковий внутрішній духовний зв'язок з візантійським центром певне викличе в українських православних колах відповідний відгук, по силі й характері якого можна буде й намі ближше означити безпосереднє моральне значіння прогнання православної царгородського патріярха для міліонів українського віруючого православного народу.

Н-н.

В напруженому положенні.

Кілька уваг на церковно-народні теми.

IV.

Целібат без сумніву належить до великих ідей, до глибоких і далекосяглих потягнень. Його творці перед тисячоліттями літ мріяли горіти про завоювання всіх ділянок людського життя на цьому світі при допомозі нежонатого, уявленого від буденної журби духовенства. Та історія незвичайно маркантно засвідчує, як ті мрії розпалілися в мрці століть. Целібат обіцяв духовенству, зв'язав його в одну суцільну армію, прикував його організаційно до римського центру, але за те Рим втратив половину своєї духовної території. Творці проплататори й ексекutori целібату фактично стали поменшителями універсальності церкви.

Та коли би навіть прийняти, що целібат дав самі додатні наслідки римо-католицькій церкві, то це ще не виправдує введення його в життя на нашому ґрунті. Бож світогляд, поєднання, традиція нашого народу різко вирізняється від світогляду католицького заходу. І коли би наші єрархи приписували собі під тим оглядом „цивілізаційну місію“, коли би вони вважали покликанням свого життя нас „європеїзувати“, то все таки вони не повинні тратити з очей об'єму й тягару задуманої реформи та тих засобів, які в нинішніх часах можуть стояти до їхньої розпорядності. Петро Великий реформував й європеїзував Росію при допомозі України, але якими засобами він користувався? Нинішні більшовики реформують Росію й Україну, але скільки жевга проковтнула вже та реформа! І папа Григорій VII. провадив целібат крайню твердо і безоглядно, але чи наші єрархи можуть дозволити собі на подібні ексекутивні засоби не лише у відношенні до духовенства, але й супроти вірних, супроти народу, супроти народньої маси, якої голос є рішучий? Очевидно — ні. Яканебудь реформа, що саґас в глибину суспільності, що порушує усячнені традиції, що з корінем вивертає світогляд в якійнебудь ці-

лянці, тільки тоді може адатися — поминаючи її доцільність чи відсутність, копійність чи шкідливість — якщо вона йде з низів. Інакше, така реформа є порожня, засуджена на безвиглядність. Було би дивно, коли би того не розуміли ті наші кола, які в найтяжкішу нашу хвилину не пощадили нічого кращого, доцільнішого й додатнішого поза насильним і загальним целібатом. Що більше! Целібатна акція мусить викликати пражіння, що єрархи будують свої замисли і їх уважність на ослабленні нашого громадянства, на зменшенні сили відпорності. Можливо, що такий рахунок добре свідчив би про них, колиби вони були чужинцями, яким залежить на ще більшому розціпленні наших національних сил, але непахлібне свідчення виставляє ця целібатна реалізація синам нашого народу.

Доцільний реформатор мусить ще на одне звернути увагу. Його не можуть цікавити тільки умови часу, місця і положення з погляду на його власну особу, але головним чином він мусить ясно здати собі справу з положенням нації. Чи народ в створених умовах є в спроможі пережити ту бурю і хуртовину, яка мусить закружитися над головою нашого нещасного громадянства аж до цього періоду нашого життя? Розумний, зрівноважений реформатор знає і глибоко відчуває, що далекосягли реформи можна перевести і здійснювати тільки у власній державі. Бо тоді в значній мірі відповідають оправданні підозріння що реформатор і його гурт не є знаряддям в чужих руках, не є оруддям посторонніх чинників, що дана реформа переводиться під прапором добра народу. В своїй державі, коли би навіть якась реформаторська акція, потрясла основними громадянством, коли би вона навіть принесла діймаву шкоду, то всеж таки її можна зрівноважити, винагородити в іншій ділянці суспільного життя. А перевести глибокосягаючі реформи на церковному полі в сучасній добі нашого

У двадцятьп'ять років оснування Р.У.П.

Дня 29. січня ст. ст. (11. лютого нов. ст.) 1900 року, отже рівно двадцять п'ять літ тому постола перша на бувишій російській Україні політична партія „Револуційна Українська Партія“, скорочено: РУП. Протягом п'ядесяти літ, на початку цього століття (1900—1905), Револуційна Українська Партія була головним огнищем українського національно-політичного життя на Наддніпрянщині і стала тими дріжджками, на яких зійшов пізніший український визвольний рух.

У безпосередньому аязку з РУП. постола друга з чотирьох українських політичних партій — Українська Народна Партія (1902), що в часі революції 1917 р. перемінилася на Українську Партію Самостійників Соціалістів. По цій РУП. абирає а себе членів київського соціал-демократичного гуртка полонини дев'ятнадцятих років Ів. Стеценка і тов., з нею злилася Українська Партія Соціалістична (1900—1903), З Рев. Української Партії вилінується Українська Соціал-Робітничої Соціал-Демократичної Робітничої Партії (1905), попередниця — під деяким оглядом — теперішньої Комуністичної Партії (б) України.

Існування РУП. спонукало старше покоління представників українського національного руху також сформуватися політично, азнаувавши Українську Радикальну Партію і Українську Демократичну Партію, які по короткій самостійній існуванні злилися в Українську Радикально-Демократичну Партію (1905—1906). В 1917 р. ці елементи виступають під фірмою партії соціалістів-федералістів.

В лоні Р.У.П. або в поблизу до сусідів назрівали елементи для

Української Партії Соціалістів Револуціонерів, що повила на сцені політичного життя, що йно по вибуху революції 1917 р. Під неоподільним впливом РУП. буди студентські гуртки і гімназійні гуртки 1900—1905 років, а яких партія рекрутувала Інтелігентний склад своїх членів.

Безпосереднім продовженням РПУ. була Українська Соціал-Демократична Робітничка Партія (1906), що досі дає про себе знати а закордонних еміграційних гуртках.

З цієї партії виділюється під кінець 1917 р. група незалежних українських соціал-демократів, що відтак стає одним з українських елементів, а яких зложилася Комуністична Партія (б) України, побіч фракції боротьбістів УПСР., а також самостійна Українська Комуністична Партія, яку оце недавно розв'язано, а частину членів прийнято до КП(б)У.

Отже майже всі українські політичні партії і організації, як також і а російських соціалістичних організацій на Україні, які приймали, чи пак прийняли (у тій чи иншій формі) українські національно-політичні постулати, стоять у блишій чи дальшій генетичній звязку а Револуційною Українською Партією (пізнішче УСДРП.).

Бувши головним і на якийсь час майже-єдиним представником українського національно-політичного руху, РУП. займає перше місце в політичній історії України новіших часів.

Револуційна Українська Партія перша виставила постулат державної самостійності України, хоч не того з ним продержалась, замінити його національно-територіальною автономією а рамках Ро-

сії. До домагання державної самостійності повернула партія знову лише по вибуху другої російської революції 1917 р.

Револуційна Українська Партія перша пішла а народ, осмислюючи його політично і класово, організуючи працюючі маси для економічної і політичної боротьби.

З іменем РУП. зв'язані харківсько-полтавські селянські розрухи 1902 р., що були прологом першої російської революції 1905/6 р.

Револуційна Українська Партія перша пішла а маси народні а українським словом, починаючи свою українською популярною літературою і успішно агітацією а українській мові до національного освідомлення народу.

Револуційна Українська Партія покладе перші основи для відмосковлення міського робітництва і молодого української Інтелігенції, приготувавши для пореволуційного періоду (після революції 1905/6) кадри українських культурних робітників.

В часі революції 1905/6 р. РУП., що виступала тепер уже як УСДРП, відіграла велику ролі а революційних подіях України. В цілому ряді місцевостей, особливо в менших повітових містах і на селлах, РУП.—УСДРП. займала провізну ролі.

В часі реакції, перед другою революцією, при діяльній участі українських соціал-демократів на Україні незвичайно сильний кооперативний рух а виразними українськими тенденціями. На основі цього руху постола в часі другої революції 1917 р. сильна станова селянська революційна організація, провід а якій мусіли віддати аж нинішній партії УПСР.

Хоча чисельно невелика, але найбагатіша зрілими політичними і культурними силами, УСДРП. займає провідну ролі а українському політичному житті по вибуху другої російської революції 1917 р. З її іменем зв'язаний період української державності 1917 р.

Упадок демократичної української державності, якої головним представником була українська соціал-демократія, спричинив упадок і самої української соціал-демократії. Головні її Інтелігентські кадри опинилися на еміграції. Пі, що лишилися на місці, а значній частині влилися до існуючої тепер, єдиної на Україні, правлячої КП(б)У.

Соціалістичний рух на Україні розвивався двома паралельними течіями. У зрусифікованих містах працювали російські соціалістичні пар-

кують собою півакову історію західної вітки українського народу, чи вони нічого не говорять? Чи їхній виступ проти цілібату не є криком народу і засудом проти непередуманих, шкідливих, руйнівних планів, деградації нашого церковного і національного життя?

А ті віча і абори, що вже відбуваються і незабаром широкоту ханлено розв'яжуться по всьому краю хіба не причиняться до панесення авторитету церковної єрархії. Гармонія, яка ще недавно панувала між громадянством і владицями та їх оточенням, буде пошвана,

зв'язки вірвані, а це доведе до ще більшого відчуження і боротьби проти абсолютистично-примхобатих планів. А як до того двоюбою випадають ще чужинні чинники, чого заповідь вже масно у вчорашньому „Слові польськ-ому“, то розгориться боротьба, яка не може вийти на користь ні церкві, ні громадянству, ні тим менше владицям. А воєм природно, що громадянська думка уважатиме ініціаторів цілібатних планів тими, що підпалили рідну хату, щоб серед пожежі витягати каштани ад malorum gloriam хіба фальшивих амбіцій.

Осип Турлякський

4)

Кость бере жіянку на іспит.

(Продовження.)

VI.

Тимчасом у прорубі, куди вела дорога, показався над лісом місяць і позирав так зленио, якби сіявся або а мене або а пані поцесорки або а нас обох. Високі дерева по обох боках дороги витягнули одні до одних над дорогою свої віги й то тут, то там над місяцем пошпигалися до кущів. Пані поцесорка перестала сміятися, глянула на місяць і сказала знов до мене:

— Дивіться, Костю, як верколіття дерев обіймає місяць. Як це гарно! Вся природа любиться, кохасться, обіймається, тільки люди етількиють від любовин. Костю, гляньте на небо! Бачите, як під місяцем підпливає рожево-біла хмарка. Дивіться, дивіться! На переді в неї щось ніби кучерява жіноча голова, а а боку гайби руки, котрі вона простягає до місяця... О, вже обіймає... Уже обіймає його... О, вже до його голови притулилася... Ах! Іюсе Христе!... Уже шлює його!... Йой!... А як місяць радіє! Влаштина пот, який хотів пожертвувати хмарку а любовин... Видіте, Костю: там на

небі нема ні панів ні хлопів, там усе рівно кохасться!...

Я вже хотів щось і від себе сказати на це, аж пані поцесорка крикнула а великою віткою:

— Боже мій! Чуєте Костю: соловій співає!... Чи вас не тішить соловейкова лісна?

— Ні, прошу пані.

— Чому ні? — питає пані поцесорка.

— Бо мені, прошу пані, співає а хаті разураз такий соловейко, що а через нього заснути не можу...

— Що це за соловейко?

— Моя стара...

— Костю, сміється пані поцесорка, — та що ви таке плетете? Де ваша жіночка, а де соловейко?

Я на це так:

— Прошу пані, воно, як якийсь казав, там є: жіночка чоловікові шебече, наче соловій, а чоловік від цього шебетання соловейко...

Як тільки а бовкнув що дурничку, що її ні пришити ні прилатати, моя кохана пані поцесорка, аздаться, так, якби адурила. Бо що вона, уважатиме, робить? Своєю праву руку закладає мені на шию, регочеться, аж шийні віз тремсється, аж дивель мої коники по черевах б'є й не то душитиме, не то стогне, не то лебедить і лепече до мене:

— Йой, Костю, а вас люблю, за те вас люблю, що ви такі веселі й мучає слова говорите!

А я кажу:

— Де мені, простому хлопцю, та до мудрости! Я, прошу пані, мушу бути дуже дурний, бо все, як тільки зачну щонебудь розказувати, зараз усі сміються...

Пані поцесорка стиснула мене своєю пухлякеною ручкою а шийно та почала так реготатися, що а вже аж не витримав. Я відмотав її руку від моєї ший і кажу:

— Вельможна пані ніби то мене обіймають, а тут із мене сміються, як із якого дурня...

Але а вельможній пані лиш одно скажу: Якби мене були ачали, то я нині всіх тих аших шляхтичів заставив би мені чоботи чистити... Я їх усіх насилля би на шнурок, як головний цибулі, та купив би за них мазі віз мастити...

Як а це сказав, то прошу вас, уважатиме, що тоді пані поцесорка робить! Закидає обі свої руки мені на шию і вже не веселия, але якимось гейбі пласканим та задиханим голосом шепче мені до уха:

— Костю, пошлюбите мене...

В цьому місці Костева жіночка, що досі мовчала задала перестомі, знов пригадалася громадським словам:

— А щоб тебе некаяла сміла пошлюбувала! Щоб тобі Памькова кобила язык відкусала!

Кость розказував:

— На такі слова моєї коханої пані поцесорки я так собі міркую:

— Що це таке? Як ця вельможна пані на мене гляне, то я тую, що якійсь наглий і несподіваний огонь починає горіти в мені від туба аж до п'ят. А як моя стара просить: пошлюбуй мене,—то все мотіло разом із душею обертається а сопель леду... Я...—Тут Настя закричала:

— А щоб ти знав, старий дайляку, що а з тебе такої сопель леду зробила! Я тебе а зимі а поноші втуплю, як того щемока! Ой, кумоньки, відріжте йому язык!...

З тими словами Настя, що вже ранішше показувала охоту прискочити до чоловіка і зробити йому незатиш, віралися а лавки під печено та стала розпихати людей, щоб кинутися, немов капа на Костя. Одночасно вона кричала:

— Чекай, антихристе! Я тебе раз так пошлюбую, що аж тобі зима усюхне!...

Але жіночки й мужики успокоїли сханьовану Настю та не пустили її до чоловіка.

Кость радіа чимрпа більшо нестримною поведінкою жіночки, бачив, що все йде гават. Він змив сльїзу чарку й почав:

— Коли моя соловейка пані поцесорка мені сказала, щоб а її пошлюбав, а гарно обтер собі губу та почав дивитися на місяць. Дивлюсь і так собі міркую:

ОСТАННІ ВІСТІ.

Стенлов про східні границі Польщі.

Стенлов у промові заявив, що Франція є відповідальна за економічний упадок СРСР. І його територіальні втрати. Східні польські воєводства повинні бути прилучені до СРСР. Визнання східної границі Польщі, то обурююче істор. насліддя, поповнене Францією і Англією.

Мін. праці загрозило димісією.

Мін. праці Сокаль зажадав встановлення до бюджету позички для будови бузунку міністерства праці. На бюджетовій комісії спротивилися цьому жаданню клуби ЗЛН, ХД, ХНР, і Паст. Мін. Сокаль загрозив димісією.

Грецько-турецький конфлікт.

Відповідь Туреччині на грецьку ноту зазначає, що міжнародна комісія для виміни населення признала, що патріарх підлягає виселенню і не рішення мусіло бути виконати. Відповідь відкидає предложення передати справу арбітражній і сподіється, що Греція не привадуватиме до цієї справи більшої ваги, як на ділі с. "Н. фр. Пр." відомляє, що турецький уряд предложив міжсоюзній комісії для управління еміграції євр. населення в Туреччині.

Петлюра в Чехословаччині.

Б. головний отаман Симон Петлюра в Парижі прийшов на територію Чехословаччини і вів із левими групами української еміграції переговори в Празі та в Подебрадах. Побут Петлюри в Чехословаччині викликав деякий живіший рух у колах нащадків українських емігрантів. 21 січня відбувся зїзд "Української національної організації" (УНО.). Це чисто військова організація. Провідником зїзду був ген. Омелянович-Павленко, бувший начальний вожд армії УНР. з 1920 р. По довгих дискусіях зїзд прийняв резолюції про піддержку С. Петлюри. Побут Петлюри в Подебрадах зазначився припиненням газети "Українське життя", що почала виходити у вересні 1924 р. Причиною закриття були непорозуміння в редакції. Частина редакції бажала проводити в газеті тв. "петлюрівську" політичну лінію, а друга частина запротестувала проти цього. Через те газета й перестала виходити. (За "Последніми Новостями").

ні, виділити трьох грецьких єпископів. Комісія відказалась. Думують, що Туреччина видасть їх адм. шляхом. Дипл. місці відомляють про живий вплив думок між Вілгородом, Атенями й Букарештом. — Англія, Франція й Італія інтерв'ювали в справі патріарха так, що становище єкуменічного патріарха маєтись вважати опорожненим і що мають відбутися нові вибори патріарха, а Туреччина зобов'язується не видалявати нового патріарха й удержати патріархат. Крім цього Туреччина зобов'язується не видалявати дальше членів синоду.

Священник убив жандарма.

В хорватському селі біля Беловара прийшло дня 5. II. до сутички між офіцером жандармерії й католицьким священником Банковичем, котрий запротестував проти арештування кількох прихильників Радіка. Офіцер змірився крісом до священника. Священник добув револьвер і застрелив офіцера. О. Б. арештовано.

Именування стан. возводч не підписано.

Именування Запали на станиславського возводу не підписано в останній хвилі.

У. С. Р. Р.

Стан сільського господарства.

Заступник українського паркомента Одещою з'їзду на одній економічній нараді, що "брак воєнства й шкідливі дають підставу побоюватися, за долю озимих засівів". Далі він заявив, що "затягання недостача робочої худоби на Україні 48 і пів тисяч голів". Це твердження не годиться з останніми словами Одещою, з яких виходить, що "подовження господарства на Україні не має копей (Првада" 4. 9.) А селіських звірів на Україні, як сказав недавно Чубач, є 4,800,000. Виходить, що кола "подовження господарства не має копей", то бракує найменш 2,400,000 голів, а не 48 і пів тисяч голів робочої худоби.

На Київщині, як повідомляє "Б. Ж." (4. 357), загинуло від шкідливих більше 30 пр. усіх озимих засівів.

Єдиний сільсько-господарський податок.

На 15 грудня по Україні було зібрано 61,410,703 карб. єдиного с-г. податку, у тім числі грошми 52,930 тис. карб. та облігалими селянської позички 8,57 карб. Загалом по Україні виконано 66,7 процентного задання ("Вісті" 292).

Розвиток продукційних сил.

До останнього часу радянська влада дуже задовалась тим, що промисловість на Україні розвивається. Але тепер виявилось, що чим більше продуктується, тим більше держава докладає, бо при комуністичній господарній продукції ніхто не може, як з дрібнотом, працювати не може. Тому було впроваджене нове гасло: "назад!" Нині совітська преса з таким самим вдоволенням зазначає "успіхи" цього розвитку назад, як недавно зазначала успіхи розвитку вперед.

У Донбасі, як повідомляє "Б. Ж." (5. 30. XII.) за місяць надіслано вже було видобуто не 781 тис. пуд. вугілля, як у жовтні, а тільки 622 тис. пуд., отже менше на 20,3 пуд. Усіх видобутих! Разом з у падінні "полюдно збільшилися видатки палива на власні потреби копалин", але за те "трохи зменшилися видатки палива". Словом, все йде якнайкраще! Крім того число робітників на копалинах за один місяць зменшилось приблизно на 20,000 душ. Помалу-помалу й совітська влада зможе зовсім відпочити від турбот над "розвитком" продукційних сил України.

У зв'язку з цим не заглиблюючи зазначити, як "соціалістична" й "робітничка" влада поводиться з робітниками. Ось що плаче з цього приводу робітн. "Будівельник" з Донбасу ("Вісті" 290).

Власна видана платні — заборукання підданства іноземності праці. Але цього не хоче зрозуміти "українська" і цілих три місяці не платять грошей робітникам. Більш того, те-р він уже ліквідує свої роботи, а робітники й досі не мають ні титаних рішотоків кинжок, а й не знають своїх стовків.

Мабуть, влітати редакторів "Вістей" за що кореспонденту!

Для нонтер-рахунку.

Київський "Гадля" Всеукраїнського Товариства допомоги жертвам інтервенції я-брав досі по київській губ. 12,638 заяв пошкоджених підчас інтервенції, з сумою шкід на 29,503,136 карб. ("Більшовик" 21. I.)

ЛЮБОМИР РОЖАНСЬКИЙ

В п'ятницю ранком розіслався у Львові сумна вістка про смерть заслуженого громадянського діяча, директора Земельного Банку Гіпотечного Любомира Рожанського.

Покійний народився 1872 р. в Суходолі в сім'ї відомого народницького діяча о. Ігнатія Рожанського, якого — по поголодкам — звели в цього світа політичні вороги, піддавши йому отруї. Після смерті батька лишилася численна сім'я, яка серед важкої журби і всіляких недосгад мусіла пробиватися крізь життя. Покійний Любомир як старший мусів з матір'ю ділити журбу за виховання молодших членів сім'ї. До гімназії ходив у Львові, найшовши приміщення в кон'єкті оо. Воскресіння, яких задляючи було виховання голови чиним української молоді на добрих польських патріотів. Та Покійний переносив апоплексію в нього польський патріотизм на свій власний вірор. Скінчивши гімназію з найкращими свідоцтвами, записався на правничий відділ львівського університету. Та замість віддатися виключно правничим студіям, Покійний, будучи дуже приязним до рідні й несучи на собі тягар удержання й виховання сім'ї, мусів в першу чергу шукати заробітку. Як студент-правник працював Покійний в найкращих адвокатських канцеляріях Львова, де й мав нагоду зустрітись по-середньо чи безпосередньо з передовими польськими діячами. І тут бачив він, які то плани куються на знищення Руси, як розсовується паутиння для освітлого, культурного й економічного поневолення нашого народу.

Як молодий студент, будучи визначним народницького соціялізму Дрягоманова, Покійний пристає до радикального руху. Його заслугою, яку сьогодні може й мало хто зміг оцінити, є перша мапа України, ним нарисована і видана власним коштом зі своїх дрібних засобів. Покійний працював і в дубліцистичній помішуючи головним чиним а "Ділі" статті на різні актуальні теми, головню інтересуючись еміграцією до Бразилії. Будучи з природи незвичайно скромним, ніколи не аиступав під власним прізвищем, тільки під псевдонімом "Любомир Селянський". В останніх роках писав у "Впереді", "Громадській Думі" і "Ділі" на тему аграрно-реформаторських замислів польського уряду польських партій під псевдонімом "Суходольський".

В р. 1899 Покійний разом з національно-демократичним крилом радикальної партії приступив до оснування нац.-демократичної партії, в якій займав помітне становище до самої смерті.

Покійний був знаменитим правником. В університетських колах захоочували Його до аступлення на шлях наукової кар'єри, та не довелося. Журба за прожиток сай і рідні примушувала Покійного тягатися за заробітком по різних адвокатських і нотаріальних канцеляріях. В парцеляційному руху, який на досить широку скало розвивувався був перед війною завдяки рухливості і праці о. крил. Т. Войнаровського, Покійний брав пазначну участь. З рамені о. митрополита Шептицького і митроп. синдика пок. д-ра Тадія Солов'я переводив Покійний парцеляцію Коршова в коломишеському повіті і довів до значного економічного піднесення доколичних сіл, головню мало-земельних селян Лісок.

В р. 1910 засновано Земельний Банк Гіпотечний і лодиканно Покійного на тв. гіпотечного директора. Подиув гідною робітністю Покійний в ковохому часі зоста-

ції, які не рахувалися з місцевими спосібними прикметами і потрешами криво. Від сіл почали привозити українські соціялісти, поволі зрозуміючи собі дорогу до міського робітництва. Зустрічаючись з централістичними тенденціями російських соціялістів, українські соціялісти в більшій мірі, як це отримувалося обставинами, відокремлювали український соціалістичний рух від загально-російського.

Отсей паралелізм, чи краще дуалізм соціалістичного руху на Україні був причиною трагічної боротьби між українським й соціалістичним і соціалістами на Україні, між свідомими національно-елементами і елементами трусифікованими та зайшлими. Але він мав і додатну сторону.

Без отого паралелізму російські соціялісти на Україні не стали би на ґрунт українського територіалізму, а відтак і на ґрунт української державності. Без Революційної Української Партії не було б української спілки РСДРП. Без української соц. дем. роб. партії не було б комуністичної партії (б) України, чи пак: ця партія не стала б на ґрунт української національно-державної політики.

При тому культурному і економічному стані, в яким застала революція Україну, побудив територіальний принцип організації революційних сил краю і та форма державної організації, яку вигадала загально-російська революція. Українські соціалістичні партії, побудовані на національному принципі, організаційно не зв'язані з російським соціалізмом, потерпіли поразку і захождається в стані розпорошення та примінення до стану річей створеного революцією.

Чи отой паралелізм є вже пережитий, чи він матиме й далі місце з життя, невідомо, в усім разі одно не підлягає сумніву, що досі українська національна течія соціалізму примушувала російську течію ісидитися з її українськими своєрідними прикметами і приймати українські національно-політичні постулати. Також під цим кутом треба розглядати історичне значіння Революційної Української Партії і її наступниці Української Соціал-Демократичної Робітничої Партії.

А. Ж.

Пам'ятаймо! Рідна Школа — це народна фортеця, це певний захист у добі ліхоліття!

— Господи всемогутній і ви, всі святі ангели Його! Ех! Тож тоб я і пошулював, пошулював, хай її біс лирив! Але чую, нема в мене відваги. Глипаю я на небо: може Господь милосердний мені допоможе... А не навб напроти мене місць аж роззявив рот, вишпирив очі і адається мені, що він мене лас і словами промовляє:

— Костю, не будь дурний! Якби так я, Костю, був на твоєму місці, то яб так її цмокнув, що всі зміри в морах зі сну вірвалисяб... Але яка несамоовита бісова сила так мене до неба притягнула, що я він руш не міжу власти на твій віз і на твою немудру голову, Костю. Знай, Костю: всі жінки однакові. Чи царки, чи графині, чи пані поцесорки, чи пістунки, чи жибрачка — кожда з них липне до хлопця, як муха до меду.

Я гляджу а боку на паню поцесорку і бачу, що її очі так засвітилися, якби хто в них жару насипав. Вона щось ніби засміялася, ніби завлакала, і я швидко одурів, бо не знав, що в тій вельможній особі сидить. Аж нараз пані поцесорка обхопила мене так швидко за шию, що мені аж батіг вибив з рук і як те лічне кричати:

— Йай! Костю!... Вовк!... Вовк!... Направо від вова... Межи сосна-ми... Йой, як очима світить!...

Тоді вона лабедать по тім так

мене тисне руками за шию, аж мені дух заїрає.

Я глянув у їс направо: ...немавовка... Але пані поцесорка раз у раз кричить:

— Костю!... Вовк!... Ратуйте мене!...

Тоді я собі міркую:

— Хе хе... Кожда гарна жінка — то солодка шельма... Чекай моя кохана пані поцесорко... я тобї вовка прожену чим иншим...

Зрав потім я крикнув:

— Ой, прошу пані, наліво від вова за вашими плечима страшний чорний кабан...

Пані поцесорка крикнула, оглянулася й каже до мене:

— Я не бачу вашого кабана, Костю...

Тоді я до неї:

— А я не бачу вашого вовка, прошу пані... Але зробім так: хай пані уважають на вовка, а я буду відганяти від вас кабана...

Пані поцесорка почала дивитися направо і при тому притиснулася дуже тісно до мене, а своїм горячим личком притулилася до мого носа. Я позирив наліво і притиснувся своєю головою до її вельможного пахучого голівки. Нарав кохана пані поцесорка як не зачне мене шлувати! Аж тоді я переконався, що вона не жартує.

(Довіщення буде.)

3 друкарні Видавничої Служби - Шко. Львів. Радж. 4